

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СОЦІАЛЬНО -ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра публічно - правових дисциплін**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для виконання аудиторної та самостійної роботи**

**з дисципліни
«КРИМІНАЛІСТИКА»
здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право**

Біла Церква
2023 р.

УДК: 343.98

**Затверджено
Науково-методичною комісією Білоцерківського НАУ**

Протокол № 9 від «15» червня 2023 р.

Укладач: О.А. Сокиринська канд. юрид. наук, доцент

Сокиринська О.А. Методичні вказівки для організації аудиторної та поза аудиторної роботи з навчальної дисципліни «Криміналістика» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право». – Біла Церква, 2023. – 55 с.

Методичні вказівки для організації аудиторної та поза аудиторної роботи з навчальної дисципліни «Криміналістика» призначені для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право». : Метою є формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня цілісної та логічно-послідовної системи знань у сфері криміналістичної техніки, тактики проведення окремих слідчих дій та методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень. Детально розглянуто питання теорії та практики використання даних природничих та технічних наук, проаналізовано діюче кримінально-процесуальне законодавство та основні особливостей його застосування в процесі проведення окремих слідчих дій, розглянуто основні поняття і елементи правового механізму використання методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

Структура публікації передбачає комплексний і диференційований підхід до вивчення здобувачами запропонованих тем самостійно та містить зміст, контент змістових модулів, письмові завдання, завдання для практичної роботи, тестові завдання з навчальної дисципліни.

Рецензент: А.О. Пахомова, доцент, кандидат юридичних наук

зав. кафедри цивільно-правових дисциплін

А.О. Пахомова

© Сокиринська О.А., 2023 р.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Мета і завдання навчальної дисципліни.....	6
Компетентності і результати навчання з дисципліни.....	8
Структура навчальної дисципліни.....	10
Контент змістових модулів	11
Завдання для практичної роботи до змістових модулів.....	22
Завдання для самостійної роботи	35
Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань.....	38
Орієнтовний перелік питань до заліку.....	45
Список рекомендованої літератури	50

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Криміналістика є однією з вибіркових дисциплін, яка вивчається студентами за спеціальністю 081 – «Право». Її завдання – суттєво поглибити знання здобувача в галузі криміналістики, а саме з трьох важливіших її складових – криміналістична техніка, криміналістична тактика проведення окремих слідчих дій та методика розслідування окремих видів злочинів. Оволодіння цією дисципліною поширює можливості професійної реалізації майбутнього юриста в сфері роботи правоохоронних органів всіх рівнів підпорядкування.

Актуальність вивчення навчальної дисципліни криміналістика. Сучасна криміналістика за понад сторічний час існування та постійного розвитку сформувалась як окрема галузь, що істотно переросла початкову мету свого створення, та спочатку проникла, а потім наповнила своїм змістом різноманітні галузі суспільних відносин тим самим створила аргументовані природничо-наукові та правові підстави для їх регулювання. Сучасна криміналістика залишається єдиною прикладною наукою у системі юридичних знань, через яке природничо-наукові – це, та технічні досягнення світової спільноти трансформуються і використовуються для встановлення юридично значущих фактів у різноманітних галузях науки, техніки та практичної діяльності.

Зміст самостійної роботи здобувача з дисципліни «Криміналістика» визначається робочою програмою навчальної дисципліни, даними методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Самостійну роботу здобувача забезпечує система навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Криміналістика»: підручники, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум, навчально-методичний комплекс дисципліни тощо. Самостійну

роботу над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни здобувачі можуть виконувати у бібліотеці закладу вищої освіти, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах. Самостійну роботу здобувачів організовує викладач через систему домашніх завдань, виконання яких має оцінювати викладач, і ця оцінка має входити до семестрової оцінки здобувача.

Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю з боку здобувача. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння слухачем в процесі самостійної та індивідуальної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Методичні вказівки складаються зі вступу, де здобувачі ознайомлюються з основними відомостями про навчальну дисципліну «Криміналістика», тем есе, тем для презентацій, письмових завдань, тестових завдань, вирішення яких має на меті формування необхідних навичок, що складають зміст правової компетентності майбутніх правовиків.

МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни: є закономірності виникнення доказової інформації про кримінальне правопорушення або про будь-яке явище в суспільстві, що потребує правового регулювання шляхом доказування, та про систему технічних засобів, тактичних прийомів і методик збирання, дослідження й використання цієї інформації з метою найефективнішого вирішення завдань оперативно-розшукової роботи, розслідування, судового розгляду, роботи адвоката та встановлення фактів у будь-якій сфері людської діяльності, що мають юридичне значення.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Криміналістика» є засвоєння базових теоретичних положень криміналістики, оволодіння практичними навичками, які необхідні для виявлення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, отримання доказової інформації під час розслідування кримінальних правопорушень та провадження окремих слідчих (розшукових) дій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Криміналістика» є: формування у студентів, системи знань і умінь в розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень. Це загальне завдання конкретизується шляхом вирішення в процесі навчання окремих задач, таких як:

- формуванні системи теоретичних знань про криміналістичну техніку, тактику та методику;
- опанування інструментарію й базових криміналістичних категорій через ознайомлення з основними методиками криміналістичної техніки;
- формуванні уявлення про зміст основних прикладних принципів у криміналістиці, та навичок їх застосування у практичній діяльності;

- набутті знань про повноваження правоохоронних органів, їх права й обов'язки в ході розслідування кримінальних правопорушень та інших учасників кримінально-процесуальних правовідносин;

- наведенні характеристики практичного застосування методик розслідування кримінальних правопорушень різного роду та виду;

- аналізі практичних проблем застосування тих чи інших механізмів у розслідування кримінальних правопорушень;

- оволодінні навичками й уміннями застосування криміналістичної техніки.

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни знаходиться у контексті оволодіння наступними компетентностями відповідно до зазначених в освітній програмі за спеціальністю 081 – Право:

Загальні компетентності:

ЗК 3. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Очікувані результати навчання:

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів в процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 2 Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7 Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 9 Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога і діяти відповідно до отриманих рекомендацій. Комунікація

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.
Праворозуміння

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л		п	лб	Інд	срс	л		п	лб	інд	срс		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Вступ до криміналістики													
Тема 1.1	8	2	2			4	12	2	2			8	
Тема 1.2	10	2	4			4	10	2				8	
Разом модуль 1	18	4	6			8	22	4	2			16	
Змістовий модуль 2. Криміналістична техніка													
Тема 2.1	12	4	4		2	2	10	2				8	
Тема 2.2	18	6	4		6	2	12	2	2			8	
Тема 2.3	10	2	4			4	12	2	2			8	
Тема 2.4	12	4	4		2	2	10	2				8	
Тема 2.5	10	2	4		2	2	12	2	2			8	
Разом модуль 2	62	18	20		12	12	56	10	6			40	
Змістовий модуль 3. Криміналістична тактика													
Тема 3.1	12	4	4			4	12	2	2			8	
Тема 3.2	12	4	4			4	10	2				8	
Тема 3.3	12	4	4		2	2	10	2				8	
Тема 3.4	10	4	4			2	10	2				8	
Разом – зм. модуль 3	46	16	16		2	12	42	8	2			32	
Змістовий модуль 4. Криміналістична методика розслідування окремих видів злочинів													
Тема 4.1	12	4	4		2	2	12	2	2			8	
Тема 4.2	10	4	4			2	8					8	
Тема 4.3	6	2	2			2	8					8	
Разом модуль 4	28	10	10		2	6	28	2	2			24	
Форма контролю	Залік у 7 семестрі						Залік у 8 семестрі / 2 години						
Усього годин	150	48	48		16	38	150	24	12			112	

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота здобувача вищої освіти.

КОНТЕНТ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

Вивчення дисципліни «Криміналістика» складається з 4 змістових модулів:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Вступ до криміналістики

Тема 1. Поняття, предмет і методи криміналістики.

Історія виникнення і використання прийомів та засобів виявлення і розслідування злочинів. Криміналістика і криміналісти. Розвиток криміналістики в Україні. Сучасний рівень і тенденції розвитку світової криміналістики. Предмет криміналістики. Закономірності об'єктивної дійсності, що вивчаються криміналістикою. Система криміналістики. Загальна теорія й окремі криміналістичні теорії та вчення. Право і криміналістика. Поняття методу і методології. Теорія відображення як методологічна основа формування криміналістичних знань і розробки прийомів і засобів роботи з доказовою інформацією. Специфіка судового пізнання. Найзагальніші та загальнонаукові методи в криміналістиці. Окремо наукові та спеціальні методи криміналістики. Джерела формування криміналістичних знань. Криміналістика в системі людських знань. Криміналістика в системі юридичних наук. Криміналістичні знання на службі науці та мистецтву.

Тема 2. Криміналістична ідентифікація.

Поняття і наукові основи криміналістичної ідентифікації, її значення у слідчій, судовій та експертній діяльності. Форми криміналістичної ідентифікації. Ідентифікаційні ознаки. Ідентифікаційний період. Індивідуальна тотожність і групова належність. Об'єкти ідентифікації. Проблеми ототожнення об'єктів, що не мають сталої форми. Методика криміналістичної ідентифікації, стадії її проведення: підготовча, роздільного аналізу, порівняльного аналізу, формування висновку. Криміналістична діагностика і ситуціалогія. Можливості застосування математики і кібернетики в ідентифікаційних дослідженнях.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Криміналістична техніка

Тема 3. Загальні положення криміналістичної техніки. Судова фотографія і відеозапис. Поняття і структура криміналістичної техніки.

Джерела формування криміналістичної техніки. Поняття спеціальних знань і спеціальних криміналістичних знань. Форми використання криміналістичної техніки. Критерії допустимості використання технічних засобів і методів роботи з доказами. Особливості використання криміналістичної техніки адвокатом. Технічні засоби виявлення, фіксації, вилучення слідів і речових доказів. Технічні засоби і методи лабораторного дослідження речових доказів. Комплектація науково-технічних засобів. «Польова» криміналістична техніка. Перспективи використання ЕОМ, лазерів, методів спектрального аналізу, поліграфа, засобів відеофіксації.

Поняття судової фотографії. Використання засобів фото-, кіно-, та відеозйомки у судочинстві. Доказове значення результатів зйомки. Суб'єкти застосування судової фотографії. Відображаюча судова фотографія, її методи: звичайний, панорамний, стереоскопічний, метричний. Способи судової відображаючої фотографії. Судово-дослідницька фотографія, її задачі. Методи судово-дослідницької фотографії: зміни контрастів, кольороподілу, зйомки у невидимих променях спектра, спектрального аналізу.

Тема 4. Основи криміналістичного слідознавства. Сліди рук. Сліди ніг і взуття. Сліди знаряддя злочину. Встановлення цілого за частинами. Субстанціональні та інші сліди.

Предмет і система слідознавства. Поняття і зміст трасології. Наукові засади трасології. Механізм утворення слідів та їх класифікація. Загальні правила виявлення, огляду, фіксації і вилучення слідів. Технічні засоби і прийоми виявлення та фіксації слідів.

Сліди рук. Наукові засади дактилоскопії. Папілярні візерунки, їх загальні та окремі ознаки. Виявлення і фіксація слідів рук. Підготовка матеріалів для проведення дактилоскопічної експертизи.

Сліди ніг і взуття. Прийоми фіксації і вилучення слідів ніг і взуття. Доріжка слідів, її елементи. Сліди транспортних засобів, їх класифікація і фіксація. Транспортна трасологія.

Інші сліди (зубів, рукавичок, частин тіла, одягу, нігтів, губ, милиць тощо, а також сліди тварин).

Сліди знарядь злочину. Встановлення цілого за частинами

Сліди знарядь злочину та інструментів, їх класифікація і фіксація. Мікротрасологія.

Задачі встановлення цілого за частинами, джерела походження об'єкта.

Субстанціональні та інші сліди

Субстанціональні сліди: виявлення, вилучення, дослідження. Доказове значення цих слідів. Підготовка матеріалів для проведення слідознавчої експертизи

Тема 5. Судова балістика.

Поняття судової балістики, її наукові засади. Об'єкти балістичного дослідження: зброя, боєзапаси, вибухові пристрої, сліди пострілу та вибуху. Класифікація зброї та боєприпасів. Виявлення, огляд і фіксація слідів пострілу і вибуху. Встановлення обставин застосування зброї та вибухівки. Ототожнення зброї за вистріляними гільзами, кулями, шротом. Вирішення не ідентифікаційних задач. Підготовка матеріалів для проведення судово-балістичної експертизи та технічної експертизи вибуху.

Тема 6. Техніко-криміналістичне дослідження документів. Судове почеркознавство.

Техніко-криміналістичне дослідження документів

Поняття і класифікація документів. Поняття і види криміналістичного дослідження документів. Правила роботи з документами. Технічне

дослідження документів: поняття, види, зміст. Слідчий огляд документів. Види підробки документів та їх ознаки. Встановлення способу виготовлення документа. Відтворення змісту підроблених і пошкоджених документів. Дослідження відбитків печаток і штампів. Дослідження машинописних документів. Дослідження поліграфічної продукції, встановлення місця її виготовлення. Встановлення давності виконання тексту, ототожнення матеріалів, використаних для виготовлення документа. Техніко-криміналістична експертиза документів, коло вирішуваних нею питань, підготовка матеріалів для її проведення.

Судове почеркознавство

Поняття письма і почерку. Ознаки письмової мови. Ознаки почерку: загальні, окремі, топографічні. Ототожнення автора і виконавця рукопису. Дослідження цифрових, стилізованих текстів, підписів. Дослідження спотворених рукописів і підписів.

Не ідентифікаційні дослідження рукописів. Почеркознавча і авторознавча експертизи, підготовка матеріалів для їх проведення. Зразки рукописів і підписів.

Тема 7. Ідентифікація особи за зовнішніми ознаками.

Ідентифікація особи за зовнішніми ознаками. Поняття і наукові засади ототожнення особи за зовнішніми ознаками. Ознаки зовнішності, їх класифікація, система їх опису. Функціональний портрет людини. Джерела інформації про зовнішні ознаки людини. Співвідношення опису, впізнання та ідентифікації особи. Використання даних про зовнішні ознаки у розшуку, обліку. Судово-портретна експертиза: поняття, коло вирішуваних питань, методи дослідження, підготовка матеріалів для її проведення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Криміналістична тактика

Тема 8. Загальні положення криміналістичної тактики. Тактика захисту. Організація розслідування. Версії.

Загальні положення криміналістичної тактики. Тактика захисту. Поняття і система криміналістичної тактики. Правові, психологічні та етичні засади криміналістичної тактики. Процесуальні норми і криміналістичні рекомендації. Участь адвоката у проведенні слідчих дій. Поняття тактичного прийому. Джерела тактичних прийомів, їх класифікація. Критерії допустимості тактичних прийомів. Тактика захисту. Поняття і види тактичних операцій (комбінацій). Слідча ситуація. Слідча ситуація як основа прийняття тактичних рішень. Тактичний ризик.

Організація розслідування. Версії

Природа, поняття і класифікація криміналістичних версій. Правила побудови і перевірки версій. Основи планування розслідування, його принципи. Планування у багатоепізодних справах. Техніка планування. Слідчо-оперативні групи, міжвідомчі слідчі групи. Зміст і форми взаємодії органів слідства і оперативно-розшукових служб.

Тема 9. Тактика слідчого огляду. Тактика обшуку.

Тактика слідчого огляду. Сутність і завдання слідчого огляду. Загальна готовність до огляду. Роль спеціалістів у проведенні огляду. Огляд місця події. Підготовка до огляду. Учасники огляду. Стадії огляду. Тактичні прийоми огляду. Дослідження слідів на місці події. Негативні обставини, їхнє значення для встановлення фактів і викриття інсценувань. Використання науково-технічних засобів під час огляду. Протокол огляду і додатки до нього: плани, схеми, знімки, таблиці тощо. Особливості огляду трупа. Використання огляду трупа для встановлення особи загиблого, часу і причин настання смерті. Ексгумація трупа. Мета і зміст огляду документів і предметів. Особливості огляду поштово-телеграфної кореспонденції.

Тактика обшуку

Поняття, сутність і види обшуків. Фактичні та правові підстави проведення обшуку. Відмінність обшуку від огляду і оперативного обслідування приміщень, транспортних засобів, багажу. Психологічні та

етичні засади обшуку. Підготовка до обшуку. Технічні засоби обшуку. Порядок обшуку. Тактичні прийоми обшуку. Види тайників і прийоми їх виявлення Тактика обшуку в приміщенні і на місцевості. Фіксація ходу і результатів обшуку.

Тема 10. Допит свідків і потерпілих. Допит підозрюваних і обвинувачених.

Допит свідків і потерпілих

Поняття, значення і види допиту як засобу одержання вербальної інформації. Поняття психологічного впливу і межі його допустимості при допиті. Етика допиту. Встановлення винуватої обізнаності. Закономірності формування показань. Фактори, що впливають на формування і дачу показань. Підготовка до допиту. Визначення предмета допиту. Прийоми встановлення психологічного контакту з допитуваним. Порядок допиту. Тактичні прийоми відновлення забутого, викриття неправди, подолання агресивності. Особливості допиту за участі перекладача або спеціаліста. Виявлення свідків і тактика їх допиту. Допит потерпілого. Криміналістична віктимологія. Особливості допиту неповнолітніх (малолітніх) свідків і потерпілих. Тактика бесіди адвоката.

Допит підозрюваних і обвинувачених

Тактичні прийоми допиту підозрюваних і обвинувачених. Особливості допиту обвинуваченого (підозрюваного), який: визнає себе винним; відмовляється від дачі показань; заявив про своє алібі. Сутність і задачі очної ставки. Підготовка до очної ставки. Порядок і тактика проведення очної ставки. Фіксація ходу і результатів допиту та очної ставки. Можливості і правила використання фото- і відеотехніки для фіксації показань.

Тема 11. Відтворення обстановки і обставин події. Тактика пред'явлення для впізнання. Призначення судових експертиз.

Відтворення обстановки і обставин події

Поняття, мета і види відтворення обстановки і обставин розслідуваної події.

Поняття і сутність слідчого експерименту, його цілі і види. Учасники експерименту. Підготовка до проведення експерименту. Умови і прийоми проведення слідчого експерименту, його етичні засади. Реконструкція обстановки, тактика проведення, доказове значення. Сутність перевірки показань на місці, її зв'язок з іншими слідчими діями. Тактика проведення перевірки показань, використання вузлових точок. Фіксація ходу і результатів відтворення обстановки і обставин події. Технічні засоби фіксації. Графічний метод фіксації.

Тактика пред'явлення для впізнання

Поняття, сутність і види пред'явлення для впізнання. Психологічні засади пред'явлення для впізнання. Узнавання і впізнання. Симультанне і сукцесивне впізнання. Підготовка до пред'явлення для впізнання. Зміст допиту особи, яке впізнає. Порядок пред'явлення для впізнання живих осіб, трупів, тварин, предметів, ділянок місцевості. Особливості пред'явлення для впізнання людей за функціональними ознаками. Проведення впізнання за фотознімками, кіно і відеострічками. Можливості повторного впізнання. Фіксація ходу і результатів пред'явлення для впізнання.

Призначення судових експертиз

Гносеологічна природа експертизи. Процесуальна природа судової експертизи. Види судових експертиз. Система судово-експертних установ України. Підготовка до проведення експертизи. Визначення мети і обсягу дослідження. Формування експертного завдання. Вибір експерта (експертної установи). Зразки для порівняльного дослідження, вимоги до них. Тактика одержання зразків. Особливості призначення додаткової, повторної, комісійної, комплексної експертиз. Проблема використання висновків альтернативної експертизи. Загальні положення методики експертного дослідження. Оцінка висновку експерта і використання одержаних результатів у доказуванні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Криміналістична методика розслідування окремих видів злочинів

Тема 12. Загальні положення криміналістичної методики. Розслідування вбивств. Розслідування зґвалтувань. Розслідування крадіжок, грабежів і розбоїв.

Загальні положення криміналістичної методики

Поняття і завдання криміналістичної методики розслідування. Закономірності відображення злочинів у реальному світі. Узагальнення слідчої практики як джерело криміналістичної методики. Структура криміналістичної методики, її елементи. Етапи розслідування та їх характеристика. Окремі методики розслідування. Перспективи алгоритмізації та автоматизації розслідування. Класифікація злочинів. Криміналістична характеристика злочину як його інформаційна модель. Співвідношення криміналістичної характеристики злочину з його кримінально-правовою і кримінологічною характеристиками. Елементи криміналістичної характеристики злочину. Матеріальне відображення злочину. Ідеальне відображення злочину. Спосіб скоєння злочину. Коло найбільш імовірних осіб, які скоїли даний злочин. Перспективи та умови формування й розвитку об'єктивно достовірних інформаційних моделей окремих видів злочинів. Обставини, що підлягають встановленню, як елемент методики.

Розслідування вбивств

Криміналістична характеристика вбивств, заподіяння тілесних ушкоджень. Обставини, які підлягають встановленню. Особливості порушення кримінальної справи. Невідкладні слідчі дії та оперативно-розшукові заходи. Встановлення особи потерпілого. Встановлення мотиву злочину. Використання спеціальних знань у розслідуванні цих злочинів. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій. Особливості розслідування вбивств, пов'язаних з розчленуванням трупа. Особливості розслідування

справ про зникнення людини за підозрою на її вбивство. Особливості розслідування «серійних» убивств.

Розслідування зґвалтувань

Криміналістична характеристика зґвалтувань та інших насильницьких дій сексуального характеру. Обставини, які підлягають встановленню. Типові ситуації при розслідуванні справ цієї категорії. Особливості порушення кримінальної справи. Отримання заяв від потерпілих та їх допит. Невідкладні слідчі дії та оперативно-розшукові заходи. Використання спеціальних знань у розслідуванні цих злочинів. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій: огляд місця події; виїмка одягу; освідування потерпілої. Одержання зразків для порівняльного дослідження. Підготовка матеріалів та призначення судових експертиз. Освідування і допит підозрюваного.

Розслідування крадіжок, грабежів і розбоїв

Криміналістична класифікація крадіжок, грабежів і розбоїв. Криміналістична характеристика окремо кожного із зазначених злочинів. Особливості порушення кримінальної справи. Типові слідчі ситуації та зумовлені ними особливості початкового етапу розслідування. Специфіка тактики окремих слідчих дій і тактичних операцій: огляду місця події і речових доказів, допиту потерпілих і підозрюваних, освідування, пред'явлення для впізнання, обшуків, встановлення вкрадених речей і організація їх розшуку. Використання оперативно-розшукових можливостей у розкритті та розслідуванні цих злочинів.

Тема 13. Розслідування розкрадань шляхом зловживання службовим становищем. Розслідування службових злочинів.

Розслідування розкрадань шляхом зловживання службовим становищем

Види і способи посягань на власність. Криміналістична характеристика розкрадань, вчинених шляхом привласнення, розтрати або зловживання службовим становищем. Джерела інформації про злочини даної групи. Особливості порушення кримінальної справи. Взаємодія з контрольно-

ревізійними органами. Методи встановлення способів розкрадань. Використання допомоги спеціалістів у галузі господарсько-економічної та виробничо-технологічної діяльності установ, підприємств, організацій. Використання результатів аудиту. Специфіка проведення окремих слідчих дій: огляду документів; допиту свідків і підозрюваних; проведення обшуків, виїмок; проведення судових експертиз. Накладення арешту на майно, проведення інших заходів, спрямованих на забезпечення заявлених позовів тощо. Виявлення причин і умов, що сприяли вчиненню розкрадань.

Розслідування службових злочинів

Класифікація службових злочинів. Криміналістична характеристика службових злочинів: зловживання службовим становищем, перевищення службових повноважень, хабарництво, халатність. Особливості порушення кримінальної справи. Типові слідчі ситуації та зміст початкових слідчих дій. Допит заявника у справах про хабарництво. Вилучення і огляд документів. Обшуки, виїмка. Допит підозрюваних. Тактична операція «затримання на гарячому». Призначення і проведення судових експертиз.

Розслідування злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків

Криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків. Кримінально-правова характеристика зазначених злочинів. Обставини, які підлягають встановленню. Класифікація наркотичних і психотропних речовин. Особливості порушення кримінальних справ. Типові слідчі ситуації, що виникають при розслідуванні справ цієї категорії. Невідкладні слідчі дії та оперативно-розшукові заходи на початковому етапі розслідування. Використання спеціальних знань у розслідуванні цих злочинів. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій: обшуку (в тому числі особистого); огляду місця події. Огляд вилучених речовин і хімічних препаратів, які використовуються під час виготовлення наркотиків. Освідування та допит підозрюваних. Особливості підготовки матеріалів та проведення судових експертиз.

Розслідування злочинів у сфері комп'ютерної інформації

Криміналістична характеристика злочинів у сфері комп'ютерної інформації. Кримінально-правова характеристика та класифікація злочинів зазначеної категорії. Обставини, які підлягають встановленню. Особливості порушення кримінальної справи. Невідкладні слідчі дії та оперативно-розшукові заходи. Використання спеціальних знань. Особливості проведення окремих слідчих дій: обшуків, виїмки комп'ютерної техніки. Допит підозрюваного. Підготовка матеріалів і проведення судових експертиз.

Розслідування справ неповнолітніх

Особливості криміналістичної характеристики злочинів неповнолітніх (специфічні способи вчинення злочинів, особливість злочинної персеверації тощо). Обставини, які підлягають встановленню. Порушення кримінальної справи. Типові слідчі ситуації. Взаємодія з оперативно-розшуковими службами правоохоронних органів. Особливості проведення слідчих дій на початковому етапі розслідування: огляд місця події; допит потерпілих, свідків-очевидців. Особливості затримання і допиту підозрюваних. Тактика обшуку. Підготовка матеріалів і проведення судових експертиз. Участь адвоката у слідчих діях. Особливості підготовки матеріалів і призначення психологічних експертиз.

Тема 14. Розслідування злочинів, пов'язаних з порушеннями у галузі екології та незаконного використання земельних ресурсів

Криміналістична характеристика злочинів пов'язаних з порушеннями у галузі екології та незаконного використання земельних ресурсів. Обставини, що підлягають з'ясуванню. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування і програма дій слідчого щодо їх вирішення. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій. Профілактика діяльності слідчого при розслідуванні злочинів, пов'язаних з порушеннями у галузі екології та незаконного використання земельних ресурсів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Вступ до криміналістики

Тема 1. Поняття, предмет і методи криміналістики.

1. Історія виникнення і використання прийомів та засобів виявлення і розслідування злочинів.
2. Розвиток криміналістики в Україні. Сучасний рівень і тенденції розвитку світової криміналістики.
3. Предмет криміналістики. Закономірності об'єктивної дійсності, що вивчаються криміналістикою.
4. Система криміналістики. Поняття методу і методології. Теорія відображення як методологічна основа формування криміналістичних знань і розробки прийомів і засобів роботи з доказовою інформацією. Специфіка судового пізнання.
5. Найзагальніші та загальнонаукові методи в криміналістиці. Окремо наукові та спеціальні методи криміналістики.

Тема 2. Криміналістична ідентифікація.

1. Поняття і наукові основи криміналістичної ідентифікації, її значення у слідчій, судовій та експертній діяльності.
2. Форми криміналістичної ідентифікації. Ідентифікаційні ознаки. Ідентифікаційний період. Індивідуальна тотожність і групова належність. Об'єкти ідентифікації. Проблеми ототожнення об'єктів, що не мають сталої форми.
3. Методика криміналістичної ідентифікації, стадії її проведення: підготовча, роздільного аналізу, порівняльного аналізу, формування висновку.
4. Криміналістична діагностика і ситуціалогія. Можливості застосування математики і кібернетики в ідентифікаційних дослідженнях.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Криміналістична техніка

Тема 3. Загальні положення криміналістичної техніки. Судова фотографія і відеозапис. Поняття і структура криміналістичної техніки.

1. Джерела формування криміналістичної техніки. Поняття спеціальних знань і спеціальних криміналістичних знань.
2. Форми використання криміналістичної техніки. Критерії допустимості використання технічних засобів і методів роботи з доказами.
3. Особливості використання криміналістичної техніки адвокатом.
4. Технічні засоби виявлення, фіксації, вилучення слідів і речових доказів. Технічні засоби і методи лабораторного дослідження речових доказів.
5. Комплектація науково-технічних засобів. «Польова» криміналістична техніка. Перспективи використання ЕОМ, лазерів, методів спектрального аналізу, поліграфа, засобів відеофіксації.
6. Поняття судової фотографії. Використання засобів фото-, кіно-, та відеозйомки у судочинстві. Доказове значення результатів зйомки.
7. Суб'єкти застосування судової фотографії. Відображаюча судова фотографія, її методи: звичайний, панорамний, стереоскопічний, метричний.
8. Способи судової відображаючої фотографії.
9. Судово-дослідницька фотографія, її задачі. Методи судово-дослідницької фотографії: зміни контрастів, кольороподілу, зйомки у невидимих променях спектра, спектрального аналізу.

Тема 4. Основи криміналістичного слідознавства. Сліди рук. Сліди ніг і взуття. Сліди знаряддя злочину. Встановлення цілого за частинами. Субстанціональні та інші сліди.

1. Предмет і система слідознавства. Поняття і зміст трасології. Наукові засади трасології. Механізм утворення слідів та їх класифікація.
2. Загальні правила виявлення, огляду, фіксації і вилучення слідів. Технічні засоби і прийоми виявлення та фіксації слідів.

3. Сліди рук. Наукові засади дактилоскопії. Папілярні візерунки, їх загальні та окремі ознаки. Виявлення і фіксація слідів рук. Підготовка матеріалів для проведення дактилоскопічної експертизи.
4. Сліди ніг і взуття. Прийоми фіксації і вилучення слідів ніг і взуття. Доріжка слідів, її елементи. Сліди транспортних засобів, їх класифікація і фіксація. Транспортна трасологія.
5. Інші сліди (зубів, рукавичок, частин тіла, одягу, нігтів, губ, милиць тощо, а також сліди тварин).
6. Сліди знарядь злочину та інструментів, їх класифікація і фіксація. Мікротрасологія.
7. Задачі встановлення цілого за частинами, джерела походження об'єкта.
8. Субстанціональні сліди: виявлення, вилучення, дослідження. Доказове значення цих слідів.
9. Підготовка матеріалів для проведення слідознавчої експертизи

Тема 5. Судова балістика.

1. Поняття судової балістики, її наукові засади. Об'єкти балістичного дослідження: зброя, боєзапаси, вибухові пристрої, сліди пострілу та вибуху.
2. Класифікація зброї та боєприпасів. Виявлення, огляд і фіксація слідів пострілу і вибуху.
3. Встановлення обставин застосування зброї та вибухівки. Ототожнення зброї за вистріляними гільзами, кулями, шротом.
4. Вирішення не ідентифікаційних задач. Підготовка матеріалів для проведення судово-балістичної експертизи та технічної експертизи вибуху.

Тема 6. Техніко-криміналістичне дослідження документів. Судове почеркознавство.

1. Поняття і класифікація документів. Поняття і види криміналістичного дослідження документів. Правила роботи з документами.
2. Технічне дослідження документів: поняття, види, зміст. Слідчий огляд документів. Види підробки документів та їх ознаки.

3. Встановлення способу виготовлення документа. Відтворення змісту підроблених і пошкоджених документів.
4. Дослідження відбитків печаток і штампів. Дослідження машинописних документів.
5. Дослідження поліграфічної продукції, встановлення місця її виготовлення. Встановлення давності виконання тексту, ототожнення матеріалів, використаних для виготовлення документа.
6. Техніко-криміналістична експертиза документів, коло вирішуваних нею питань, підготовка матеріалів для її проведення.
7. Поняття письма і почерку. Ознаки письмової мови.
8. Ознаки почерку: загальні, окремі, топографічні. Ототожнення автора і виконавця рукопису.
9. Дослідження цифрових, стилізованих текстів, підписів. Дослідження спотворених рукописів і підписів.
10. Не ідентифікаційні дослідження рукописів. Почеркознавча і авторознавча експертизи, підготовка матеріалів для їх проведення. Зразки рукописів і підписів.

Тема 7. Ідентифікація особи за ознаками зовнішності.

1. Ідентифікація особи за зовнішніми ознаками. Поняття і наукові засади ототожнення особи за зовнішніми ознаками.
2. Ознаки зовнішності, їх класифікація, система їх опису. Функціональний портрет людини.
3. Джерела інформації про зовнішні ознаки людини. Співвідношення опису, впізнання та ідентифікації особи. Використання даних про зовнішні ознаки у розшуку, обліку.
4. Судово-портретна експертиза: поняття, коло вирішуваних питань, методи дослідження, підготовка матеріалів для її проведення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Криміналістична тактика

Тема 8. Загальні положення криміналістичної тактики. Тактика захисту. Організація розслідування. Версії.

1. Загальні положення криміналістичної тактики. Тактика захисту.
2. Поняття і система криміналістичної тактики. Правові, психологічні та етичні засади криміналістичної тактики.
3. Процесуальні норми і криміналістичні рекомендації. Участь адвоката у проведенні слідчих дій.
4. Поняття тактичного прийому. Джерела тактичних прийомів, їх класифікація. Критерії допустимості тактичних прийомів. Тактика захисту.
5. Поняття і види тактичних операцій (комбінацій).
6. Слідча ситуація. Слідча ситуація як основа прийняття тактичних рішень.
7. Тактичний ризик.
8. Природа, поняття і класифікація криміналістичних версій. Правила побудови і перевірки версій.
9. Основи планування розслідування, його принципи. Планування у багатоепізодних справах.
10. Техніка планування. Слідчо-оперативні групи, міжвідомчі слідчі групи.
11. Зміст і форми взаємодії органів слідства і оперативно-розшукових служб.

Тема 9. Тактика слідчого огляду. Тактика обшуку.

1. Сутність і завдання слідчого огляду. Загальна готовність до огляду. Роль спеціалістів у проведенні огляду.
2. Огляд місця події. Підготовка до огляду. Учасники огляду. Стадії огляду. Тактичні прийоми огляду.

3. Дослідження слідів на місці події. Негативні обставини, їхнє значення для встановлення фактів і викриття інсценувань.
4. Використання науково-технічних засобів під час огляду. Протокол огляду і додатки до нього: плани, схеми, знімки, таблиці тощо.
5. Особливості огляду трупа. Використання огляду трупа для встановлення особи загиблого, часу і причин настання смерті. Ексгумація трупа.
6. Мета і зміст огляду документів і предметів.
7. Особливості огляду поштово-телеграфної кореспонденції.
8. Поняття, сутність і види обшуків. Фактичні та правові підстави проведення обшуку.
9. Відмінність обшуку від огляду і оперативного обслідування приміщень, транспортних засобів, багажу. Психологічні та етичні засади обшуку.
10. Підготовка до обшуку. Технічні засоби обшуку. Порядок обшуку. Тактичні прийоми обшуку.
11. Види тайників і прийоми їх виявлення Тактика обшуку в приміщенні і на місцевості. Фіксація ходу і результатів обшуку.

Тема 10. Допит свідків і потерпілих. Допит підозрюваних і обвинувачених.

1. Поняття, значення і види допиту як засобу одержання вербальної інформації. Поняття психологічного впливу і межі його допустимості при допиті. Етика допиту. Встановлення винуватої обізнаності. Закономірності формування показань. Фактори, що впливають на формування і дачу показань.
2. Підготовка до допиту. Визначення предмета допиту. Прийоми встановлення психологічного контакту з допитуваним.
3. Порядок допиту. Тактичні прийоми відновлення забутого, викриття неправди, подолання агресивності.

4. Особливості допиту за участі перекладача або спеціаліста. Виявлення свідків і тактика їх допиту.
5. Допит потерпілого. Криміналістична віктимологія.
6. Особливості допиту неповнолітніх (малолітніх) свідків і потерпілих. Тактика бесіди адвоката.
7. Тактичні прийоми допиту підозрюваних і обвинувачених. Особливості допиту обвинуваченого (підозрюваного), який: визнає себе винним; відмовляється від дачі показань; заявив про своє алібі.
8. Сутність і задачі очної ставки. Підготовка до очної ставки. Порядок і тактика проведення очної ставки.
9. Фіксація ходу і результатів допиту та очної ставки. Можливості і правила використання фото- і відеотехніки для фіксації показань.

Тема 11. Відтворення обстановки і обставин події. Тактика пред'явлення для впізнання. Призначення судових експертиз.

1. Поняття, мета і види відтворення обстановки і обставин розслідуваної події.
2. Поняття і сутність слідчого експерименту, його цілі і види. Учасники експерименту. Підготовка до проведення експерименту. Умови і прийоми проведення слідчого експерименту, його етичні засади.
3. Реконструкція обстановки, тактика проведення, доказове значення. Сутність перевірки показань на місці, її зв'язок з іншими слідчими діями.
4. Тактика проведення перевірки показань, використання вузлових точок.
5. Фіксація ходу і результатів відтворення обстановки і обставин події. Технічні засоби фіксації. Графічний метод фіксації.
6. Поняття, сутність і види пред'явлення для впізнання. Психологічні засади пред'явлення для впізнання. Узнавання і впізнання.

- Симультанне і сукцесивне впізнання. Підготовка до пред'явлення для впізнання.
7. Зміст допиту особи, яке впізнає. Порядок пред'явлення для впізнання живих осіб, трупів, тварин, предметів, ділянок місцевості.
 8. Особливості пред'явлення для впізнання людей за функціональними ознаками. Проведення впізнання за фотознімками, кіно і відеострічками.
 9. Можливості повторного впізнання. Фіксація ходу і результатів пред'явлення для впізнання.
 10. Гносеологічна природа експертизи. Процесуальна природа судової експертизи. Види судових експертиз. Система судово-експертних установ України.
 11. Підготовка до проведення експертизи. Визначення мети і обсягу дослідження. Формування експертного завдання. Вибір експерта (експертної установи). Зразки для порівняльного дослідження, вимоги до них.
 12. Тактика одержання зразків. Особливості призначення додаткової, повторної, комісійної, комплексної експертиз.
 13. Проблема використання висновків альтернативної експертизи. Загальні положення методики експертного дослідження.
 14. Оцінка висновку експерта і використання одержаних результатів у доказуванні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Криміналістична методика розслідування окремих видів злочинів

Тема 12. Загальні положення криміналістичної методики. Розслідування вбивств. Розслідування зґвалтувань. Розслідування крадіжок, грабежів і розбоїв.

1. Поняття і завдання криміналістичної методики розслідування. Закономірності відображення злочинів у реальному світі. Узагальнення слідчої практики як джерело криміналістичної методики.
2. Структура криміналістичної методики, її елементи. Етапи розслідування та їх характеристика.
3. Окремі методики розслідування. Перспективи алгоритмізації та автоматизації розслідування.
4. Класифікація злочинів. Криміналістична характеристика злочину як його інформаційна модель. Співвідношення криміналістичної характеристики злочину з його кримінально-правовою і кримінологічною характеристиками. Елементи криміналістичної характеристики злочину.
5. Матеріальне відображення злочину. Ідеальне відображення злочину. Спосіб скоєння злочину. Коло найбільш імовірних осіб, які скоїли даний злочин. Перспективи та умови формування й розвитку об'єктивно достовірних інформаційних моделей окремих видів злочинів.
6. Обставини, що підлягають встановленню, як елемент методики.
7. Криміналістична характеристика вбивств, заподіяння тілесних ушкоджень. Обставини, які підлягають встановленню. Особливості порушення кримінальної справи. Невідкладні слідчі дії та оперативно-розшукові заходи.
8. Встановлення особи потерпілого. Встановлення мотиву злочину. Використання спеціальних знань у розслідуванні цих злочинів. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій.
9. Особливості розслідування вбивств, пов'язаних з розчленуванням трупа. Особливості розслідування справ про зникнення людини за підозрою на її вбивство.
10. Особливості розслідування «серійних» убивств.

11. Криміналістична характеристика зґвалтувань та інших насильницьких дій сексуального характеру. Обставини, які підлягають встановленню. Типові ситуації при розслідуванні справ цієї категорії.
12. Особливості порушення кримінальної справи. Отримання заяв від потерпілих та їх допит. Невідкладні слідчі дії та оперативно-розшукові заходи. Використання спеціальних знань у розслідуванні цих злочинів.
13. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій: огляд місця події; виїмка одягу; освідування потерпілої. Одержання зразків для порівняльного дослідження. Підготовка матеріалів та призначення судових експертиз.
14. Освідування і допит підозрюваного.
15. Криміналістична класифікація крадіжок, грабежів і розбоїв. Криміналістична характеристика окремо кожного із зазначених злочинів. Особливості порушення кримінальної справи.
16. Типові слідчі ситуації та зумовлені ними особливості початкового етапу розслідування.
17. Специфіка тактики окремих слідчих дій і тактичних операцій: огляду місця події і речових доказів, допиту потерпілих і підозрюваних, освідування, пред'явлення для впізнання, обшуків, встановлення вкрадених речей і організація їх розшуку. Використання оперативно-розшукових можливостей у розкритті та розслідуванні цих злочинів.

Тема 13. Розслідування розкрадань шляхом зловживання службовим становищем. Розслідування службових злочинів.

1. Види і способи посягань на власність. Криміналістична характеристика розкрадань, вчинених шляхом привласнення, розтрати або зловживання службовим становищем. Джерела інформації про злочини даної групи.
2. Особливості порушення кримінальної справи. Взаємодія з контрольно-ревізійними органами. Методи встановлення способів розкрадань.

3. Використання допомоги спеціалістів у галузі господарсько-економічної та виробничо-технологічної діяльності установ, підприємств, організацій.
4. Використання результатів аудиту.
5. Специфіка проведення окремих слідчих дій: огляду документів; допиту свідків і підозрюваних; проведення обшуків, виїмок; проведення судових експертиз.
6. Накладення арешту на майно, проведення інших заходів, спрямованих на забезпечення заявлених позовів тощо. Виявлення причин і умов, що сприяли вчиненню розкрадань.
7. Класифікація службових злочинів. Криміналістична характеристика службових злочинів: зловживання службовим становищем, перевищення службових повноважень, хабарництво, халатність. Особливості порушення кримінальної справи.
8. Типові слідчі ситуації та зміст початкових слідчих дій.
9. Допит заявника у справах про хабарництво. Вилучення і огляд документів. Обшуки, виїмка.
10. Допит підозрюваних. Тактична операція «затримання на гарячому». Призначення і проведення судових експертиз.
11. Криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних з незаконним л обігом наркотиків. Кримінально-правова характеристика зазначених
12. Обставини, які підлягають встановленню. Класифікація наркотичних і психотропних речовин. Особливості порушення кримінальних справ.
13. Типові слідчі ситуації, що виникають при розслідуванні справ цієї категорії. Невідкладні слідчі дії та оперативно-розшукові заходи на початковому етапі розслідування.
14. Використання спеціальних знань у розслідуванні цих злочинів. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій: обшуку (в тому числі особистого); огляду місця події.

- 15.Огляд вилучених речовин і хімічних препаратів, які використовуються під час виготовлення наркотиків. Освідування та допит підозрюваних.
- 16.Особливості підготовки матеріалів та проведення судових експертиз.
- 17.Криміналістична характеристика злочинів у сфері комп'ютерної інформації. Кримінально-правова характеристика та класифікація злочинів зазначеної категорії. Обставини, які підлягають встановленню.
- 18.Особливості порушення кримінальної справи. Невідкладні слідчі дії та оперативно-розшукові заходи. Використання спеціальних знань.
- 19.Особливості проведення окремих слідчих дій: обшуків, виїмки комп'ютерної техніки. Допит підозрюваного. Підготовка матеріалів і проведення судових експертиз.
- 20.Особливості криміналістичної характеристики злочинів неповнолітніх (специфічні способи вчинення злочинів, особливість злочинноїperseveracii тощо). Обставини, які підлягають встановленню.
- 21.Порушення кримінальної справи. Типові слідчі ситуації. Взаємодія з оперативно-розшуковими службами правоохоронних органів.
- 22.Особливості проведення слідчих дій на початковому етапі розслідування: огляд місця події; допит потерпілих, свідків-очевидців.
- 23.Особливості затримання і допиту підозрюваних. Тактика обшуку. Підготовка матеріалів і проведення судових експертиз. Участь адвоката у слідчих діях.
- 24.Особливості підготовки матеріалів і призначення психологічних експертиз.

Тема 14.Розслідування злочинів, пов'язаних з пов'язаних з порушеннями у галузі екології та незаконного використання земельних ресурсів

1. Криміналістична характеристика злочинів пов'язаних з пов'язаних з порушеннями у галузі екології та незаконного використання земельних ресурсів. Обставини, що підлягають з'ясуванню.

2. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування і програма дій слідчого щодо їх вирішення.
3. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій.
4. Профілактика діяльності слідчого при розслідуванні злочинів, пов'язаних з порушеннями у галузі екології та незаконного використання земельних ресурсів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Вступ до криміналістики

Опрацювання літератури та нормативних документів, що визначають основні положення міжнародного права у галузі використання криміналістичних знань.

Теоретичні завдання:

- Історія розвитку криміналістики (критичний аналіз літературних джерел).
- Ідентифікація як метод криміналістики (у формі візуального узагальнення – схема, таблиця, інфографіка тощо).
- Поняття ідентифікуємого та ідентифікуючого об'єкта в криміналістиці (у формі візуального узагальнення – схема, таблиця, інфографіка тощо).
- Добір і самостійне опрацювання джерел походження та розвитку криміналістики за вибором здобувачів освіти. Вивчення доктринальних підходів до проблеми співвідношення методів, що використовуються в криміналістиці

Практичні завдання:

- розроблення структури і механізму реалізації методів криміналістики під час розслідування злочину (конкретна фабула)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Криміналістична техніка

Дослідницькі завдання:

- дослідити та описати особливості використання криміналістичної техніки під час розслідування злочинів;

Практичне завдання:

- визначити механізм огляду місця події (здійснити уявний огляд та описати процес проведення та процедуру оформлення);
- здійснити фіксацію слідів ніг за допомогою гіпсової суміші та описати процес;
- дактилоскопіювати власні відбитки та описати їх ідентифікуючі особливості;

- скласти фоторобот зловмисника за описом колеги;

Практичні (кейсові) завдання

- охарактеризуйте особливості фотографування трупа;
 - опишіть умови та способи здійснення судової фотографії;
 - здійснити техніко-криміналістичне дослідження встановленого документу;
- дослідити особливості почерку свого колеги в групі;

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Криміналістична тактика

Дослідницькі завдання:

- дослідити та описати загальні положення криміналістичної тактики. Тактика захисту.
- Організацію розслідування та формування слідчих версій.

Практичне завдання:

- визначити механізм проведення слідчого огляду (описати огляд місця події конкретного виду злочину);

Практичні (кейсові) завдання

- охарактеризуйте порядок тактики проведення обшуку;
- опишіть процесуальний порядок тактики проведення впізнання (на конкретному прикладі);
- охарактеризуйте особливості проведення допиту для окремих категорій допитуваних;

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Криміналістична методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень

Дослідницькі завдання:

- дослідити та описати загальні положення криміналістичної методики та особливості криміналістичної характеристики (на прикладі будь якого злочину);

Практичне завдання:

- визначити механізми та загальні методи, що використовуються у розслідуванні насильницьких злочинів;
- визначити механізми та загальні методи, що використовуються у розслідуванні екологічних злочинів;

Практичні (кейсові) завдання

- охарактеризуйте класифікацію тактичних прийомів і критерії їх допустимості;
- охарактеризуйте відмінності між розслідуванням побутових та замовних вбивств через аналіз їх криміналістичних характеристик;
- дайте характеристику методики розслідування злочинів в економічній сфері.

**ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА
ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ**

1. Криміналістика в системі наукових знань.
2. Предмет науки криміналістики.
3. Історія розвитку криміналістики.
5. Ідентифікація як метод криміналістики.
6. Особливості фотозйомки на місці події.
7. Трасологія, її завдання.
8. Методи виявлення, огляду, фіксації та вилучення слідів рук.
9. Використання субстанціональних слідів у розслідуванні.
13. Криміналістична одорологія.
14. Теоретичні основи криміналістичної тактики.
15. Класифікація тактичних прийомів і критерії їх допустимості.
16. Критерії допустимості тактичних прийомів.
17. Тактичні прийоми викриття осіб, які дають неправдиві показання.
20. Криміналістичне вчення про розшук.
21. Криміналістичні аспекти вивчення особи підозрюваного (обвинуваченого) в процесі розслідування.
22. Взаємодія слідчого з органом дізнання при розслідуванні злочинів.
23. Виявлення, фіксація, огляд і вилучення зброї та слідів пострілу на місці події.
25. Тактика допиту неповнолітнього.
26. Тактична операція «Перевірка алібі».
28. Розслідування контрабанди.
29. Розслідування хабарництва.

31. Розслідування серійних убивств.
34. Розслідування комп'ютерних злочинів.
35. Використання відеозапису в розслідуванні.

ЗАГАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- 1.* Сучасний рівень і тенденції розвитку світової криміналістики.
- 2.* Закономірності об'єктивної дійсності, що вивчаються криміналістикою.
- 3.* Окремо наукові та спеціальні методи криміналістики.
- 4.* Поняття і наукові основи криміналістичної ідентифікації, її значення у слідчій, судовій та експертній діяльності.
- 5.* Проблеми ототожнення об'єктів, що не мають сталої форми.
- 6.* Криміналістична діагностика і ситуціалогія.
- 7.* Можливості застосування математики і кібернетики в ідентифікаційних дослідженнях.
- 8.* Форми використання криміналістичної техніки.
- 9.* Критерії допустимості використання технічних засобів і методів роботи з доказами.
- 10.* Технічні засоби і методи лабораторного дослідження речових доказів.
- 11.* Комплектація науково-технічних засобів.
- 12.* «Польова» криміналістична техніка.
- 13.* Перспективи використання ЕОМ, лазерів, методів спектрального аналізу, поліграфа, засобів відео фіксації
- 14.* Доказове значення результатів зйомки.
- 15.* Відображаюча судова фотографія, її методи: звичайний, панорамний, стереоскопічний, метричний.
- 16.* Судово-дослідницька фотографія, її задачі.
- 17.* Методи судово-дослідницької фотографії: зміни контрастів, кольороподілу, зйомки у невидимих променях спектра, спектрального аналізу.
- 18.* Поняття і зміст трасології. Наукові засади трасології. Механізм утворення слідів та їх класифікація.
- 19.* Загальні правила виявлення, огляду, фіксації і вилучення слідів.

20. Транспортна трасологія.
21. Сліди знарядь злочину та інструментів, їх класифікація і фіксація. Мікротрасологія.
22. Задачі встановлення цілого за частинами, джерела походження об'єкта.
23. Субстанціональні сліди: виявлення, вилучення, дослідження. Доказове значення цих слідів.
24. Об'єкти балістичного дослідження: зброя, боезапаси, вибухові пристрої, сліди пострілу та вибуху.
25. Класифікація зброї та боеприпасів. Виявлення, огляд і фіксація слідів пострілу і вибуху.
26. Встановлення обставин застосування зброї та вибухівки. Ототожнення зброї за вистріляними гільзами, кулями, шротом.
27. Підготовка матеріалів для проведення судово-балістичної експертизи та технічної експертизи вибуху.
28. Поняття і класифікація документів.
29. Поняття і види криміналістичного дослідження документів. Правила роботи з документами.
30. Технічне дослідження документів: поняття, види, зміст. Слідчий огляд документів.
31. Види підробки документів та їх ознаки.
32. Встановлення способу виготовлення документа. Відтворення змісту підроблених і пошкоджених документів.
33. Дослідження відбитків печаток і штампів. Дослідження машинописних документів.
34. Дослідження поліграфічної продукції, встановлення місця її виготовлення.
35. Встановлення давності виконання тексту, ототожнення матеріалів, використаних для виготовлення документа.

36. Техніко-криміналістична експертиза документів, коло вирішуваних нею питань, підготовка матеріалів для її проведення.
37. Поняття письма і почерку. Ознаки письмової мови.
38. Ознаки почерку: загальні, окремі, топографічні. Ототожнення автора і виконавця рукопису.
39. Дослідження цифрових, стилізованих текстів, підписів. Дослідження спотворених рукописів і підписів.
40. Не ідентифікаційні дослідження рукописів.
41. Почеркознавча і авторознавча експертизи, підготовка матеріалів для їх проведення.
42. Специфіка проведення окремих слідчих дій.
43. Огляд документів.
44. Допит свідків і підозрюваних.
45. Проведення обшуків, виїмок.
46. Проведення судових експертиз.
47. Накладення арешту на майно, проведення інших заходів, спрямованих на забезпечення заявлених позовів тощо.
48. Виявлення причин і умов, що сприяли вчиненню розкрадань.
49. Класифікація службових злочинів. Криміналістична характеристика службових злочинів.
50. Типові слідчі ситуації та зміст початкових слідчих дій.
51. Допит заявника у справах про хабарництво. Вилучення і огляд документів. Обшуки, виїмка.
52. Допит підозрюваних. Тактична операція «затримання на гарячому». Призначення і проведення судових експертиз.
53. Криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних з незаконним л обігом наркотиків.
54. Обставини, які підлягають встановленню. Класифікація наркотичних і психотропних речовин.

55. Особливості порушення кримінальних справ.
56. Типові слідчі ситуації, що виникають при розслідуванні справ цієї категорії. Невідкладні слідчі дії та оперативно-розшукові заходи на початковому етапі розслідування.
57. Використання спеціальних знань у розслідуванні цих злочинів. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій: обшуку (в тому числі особистого); огляду місця події.
58. Огляд вилучених речовин і хімічних препаратів, які використовуються під час виготовлення наркотиків. Освідування та допит підозрюваних.
59. Особливості підготовки матеріалів та проведення судових експертиз.
60. Криміналістична характеристика злочинів у сфері комп'ютерної інформації. Кримінально-правова характеристика та класифікація злочинів зазначеної категорії. Обставини, які підлягають встановленню.
61. Особливості порушення кримінальної справи. Невідкладні слідчі дії та оперативно-розшукові заходи. Використання спеціальних знань.
62. Особливості проведення окремих слідчих дій: обшуків, виїмки комп'ютерної техніки. Допит підозрюваного. Підготовка матеріалів і проведення судових експертиз.
63. Особливості криміналістичної характеристики злочинів неповнолітніх (специфічні способи вчинення злочинів, особливість злочинноїperseveracii тощо). Обставини, які підлягають встановленню.
64. Порушення кримінальної справи. Типові слідчі ситуації. Взаємодія з оперативно-розшуковими службами правоохоронних органів.
65. Особливості проведення слідчих дій на початковому етапі розслідування: огляд місця події; допит потерпілих, свідків-очевидців.
66. Особливості затримання і допиту підозрюваних. Тактика обшуку. Підготовка матеріалів і проведення судових експертиз. Участь адвоката у слідчих діях.

67. Особливості підготовки матеріалів і призначення психологічних експертиз.
68. Криміналістична характеристика злочинів пов'язаних з пов'язаних з порушеннями у галузі екології та незаконного використання земельних ресурсів. Обставини, що підлягають з'ясуванню.
69. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування і програма дій слідчого щодо їх вирішення. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій.
70. Профілактика діяльності слідчого при розслідуванні злочинів, пов'язаних з порушеннями у галузі екології та незаконного використання земельних ресурсів.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Поняття, предмет та завдання криміналістики.
2. Поняття і сутність криміналістичної методології.
3. Класифікація методів криміналістики.
4. Теорія криміналістичної ідентифікації.
5. Об'єкти криміналістичної ідентифікації.
6. Поняття ідентифікаційних ознак та властивостей.
7. Види криміналістичної ідентифікації.
8. Групофікація як окремий метод науки криміналістики.
9. Злочинна діяльність, її структура та елементи.
10. Механізм злочинної діяльності та його відображення.
11. Предмет і завдання криміналістичної техніки.
12. Класифікація засобів криміналістичної техніки.
13. Поняття та класифікація техніко-криміналістичних методів.
14. Поняття слідів злочину та їх властивості.
15. Сліди злочину як джерела криміналістичної інформації.
16. Класифікація слідів злочину в криміналістиці.
17. Загальні положення слідоутворення у слідознавстві.
18. Ознаки зовнішності людини та механізм їх відображення при вчиненні злочину.
19. Поняття ознак і властивостей зовнішності людини.
20. Класифікація і методика опису ознак зовнішності людини.
21. Джерела інформації про зовнішній вигляд людини.
22. Збирання і використання джерел інформації про зовнішність людини для її розшуку і ототожнення.
23. Особливості методики ототожнення людини.
24. Механізм утворення слідів рук і ніг та їх класифікація.
25. Методи і технічні засоби виявлення та фіксації слідів рук та ніг.
26. Основи методики дактилоскопічної експертизи.

27. Сліди зламу: методика виявлення, фіксації та дослідження.
28. Сліди зубів: їх виявлення, фіксація та методи досліджень.
29. Механізм слідоутворення і види слідів шкірного покриву голови.
30. Поняття навиків і функціональних властивостей ознак.
31. Види і характеристика властивостей-навиків людини.
32. Прийоми дослідження слідів динамічних навиків для одержання криміналістичної інформації.
33. Методика виявлення, вилучення та дослідження біологічних слідів.
34. Криміналістичне значення біологічних слідів.
35. Роль слідів-відображень любини під час розслідування злочинів.
36. Поняття криміналістичного дослідження письма.
37. Ідентифікаційні ознаки письма.
38. Методика криміналістичного дослідження письма.
39. Підготовка матеріалу та проведення криміналістичного дослідження письма.
40. Звук як джерело криміналістичної інформації.
41. Поняття і властивості слідів звуку.
42. Засоби і тактичні прийоми фіксації звукових слідів.
43. Поняття слідів запаху та їх інформаційна сутність.
44. Види і властивості слідів запаху.
45. Методика виявлення, фіксації та дослідження слідів запаху.
46. Поняття слідів пам'яті, їх властивості та механізми утворення.
47. Джерела слідів пам'яті та їх характеристика.
48. Виявлення і фіксація слідів пам'яті.
49. Сучасні технічні можливості інструментального розпізнання та дослідження слідів пам'яті.
50. Поняття засобів вчинення злочину.
51. Класифікація засобів вчинення злочину.
52. Поняття і види знарядь вчинення злочину.

53. Механізм утворення і види слідів знарядь вчинення злочину.
54. Мікрооб'єкти та прийоми їх використання в розслідуванні злочинів.
55. Методика криміналістичного дослідження знарядь вчинення злочину та їх слідів.
56. Класифікація документів.
57. Слідчий огляд та попереднє дослідження документів.
58. Прийоми встановлення слідів-змін у документах.
59. Дослідження відбитків печаток і штампів.
60. Дослідження машинописних текстів.
61. Дослідження поліграфічної продукції.
62. Поняття і предмет судової балістики.
63. Сліди вогнепальної зброї та механізм їх утворення.
64. Прийоми використання слідів вогнепальної зброї для її розшуку та ототожнення.
65. Сліди холодної зброї та їх використання для одержання інформації щодо події злочину і злочинця.
66. Сліди транспортних засобів.
67. Методики встановлення і ототожнення транспортного засобу за слідами на місці ДТП.
68. Поняття та предмет криміналістичної тактики.
69. Класифікація тактичних прийомів.
70. Психологічні основи використання тактичних прийомів.
71. Поняття, суть та принципи організації планування розслідування.
72. Вчення про криміналістичні версії.
73. Поняття, види та принципи слідчого огляду.
74. Тактика огляду місця події та фіксація його результатів.
75. Поняття, сутність та види допиту.
76. Підготовка до допиту.
77. Зміст тактики допиту.

78. Тактика допиту підозрюваних.
79. Тактика допиту обвинувачених.
80. Тактика допиту свідка.
81. Тактика допиту потерпілого.
82. Тактика допиту неповнолітніх.
83. Тактика очної ставки та перехресного допиту.
84. Тактика проведення обшуку, види обшуків.
85. Особливості виїмки.
86. Порядок пред'явлення для впізнання живих осіб, трупів, предметів та тварин.
87. Поняття і види слідчого експерименту
88. Особливості тактики перевірки показів на місці.
89. Поняття судової експертизи, її види та значення.
90. Основи підготовки, призначення та проведення судових експертиз.
91. Оцінка та використання висновку експерта у кримінальному процесі.
92. Поняття та сутність методики розслідування злочинів.
93. Загальна методика розслідування злочинів.
94. Приватні методики розслідування окремих видів злочинів.
95. Суть криміналістичної характеристики злочинів.
96. Система судово-експертних закладів України.
97. Структура криміналістичної характеристики злочинів.
98. Розслідування злочину по «гарячим слідам».
99. Суть і поняття слідчої ситуації.
100. Класифікація слідчих ситуацій.
101. Поняття, види та форми взаємодії в процесі розслідування злочинів.
102. Криміналістична характеристика вбивств.
103. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час розслідування вбивств.
104. Особливості розслідування деяких видів вбивств.

105. Криміналістична характеристика замовних вбивств.
 106. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час замовних вбивств.
 107. Криміналістична характеристика зґвалтувань.
 108. Особливості тактики окремих слідчих дій при розслідуванні зґвалтувань.
 109. Суть та поняття економічних злочинів.
 110. Криміналістична класифікація економічних злочинів та методик їх розслідування.
 111. Криміналістична характеристика посадових злочинів.
 112. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час розслідування економічних злочинів.
 113. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час розслідування злочинів пов'язаних з веденням господарської діяльності.
 114. Криміналістична характеристика злочинів пов'язаних з веденням господарської діяльності.
 115. Криміналістична характеристика крадіжок.
 116. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час розслідування крадіжок.
 117. Криміналістична характеристика грабежів та розбоїв.
 118. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час розслідування грабежів і розбоїв.
 119. Криміналістична характеристика бандитизму.
 120. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час розслідування бандитизму.
 121. Криміналістична характеристика тероризму.
 122. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час розслідування тероризму.
 123. Криміналістична характеристика шахрайства.

124. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час розслідування шахрайства.
125. Криміналістична характеристика ДТП.
126. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час розслідування ДТП.
127. Криміналістична характеристика екологічних злочинів.
128. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час розслідування екологічних злочинів.
129. Криміналістична характеристика контрабанди.
130. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій під час розслідування контрабанди.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Паламарчук Л.П. «Розслідування злочинів у сфері використання комп'ютерних технологій»: Монографія. -К.; 2007. -144с.
2. Кофанов А.В. «Криміналістичне дослідження гладкоствольної вогнепальної зброї». Монографія. К.:Видавництво «КИЙ», 2005. 192с.
3. Конверський А.Е. «Логика традиционная и современная. Учебное пособие» - М.: Идея-Пресс, 2010. – 380с.
4. Котюк І.І., Костенко О.М. «Кримінально, кримінально-процесуальне та кримінально-виконавче право України», «Гендерна експертиза», - К., Логос, 2004. – 127с.
5. «Криміналістичний вісник»: [наук. практ. зб./ голов. ред. Коваленко В. та ін.] / ДНДЕКУ МВС України; КНУВС. – К.: ТОВ «Еліт Прінт» 2010. - №1 (13). – 238с.
6. «Криминалистика и судебная экспертиза: наука, обучение, практика» / Під спільною ред. С.П. Кушниренко. – СПб: «Издательский Дом СПб Гу», 2012. 676с.
7. «Вчені-Юристи. Верховна Рада України. Інститут Законодавства» 609 с.

8. Когутич І.І. «Використання знань та засобів криміналістичної тактики та методики під час розгляду кримінальних справ у суді». Монографія-Львів, Тріада плюс, 2009. 448с.
9. Когутич І.І. «Криміналістичні знання, її сутність і потреба розширення меж використання. – Монографія. – Львів: «Тріада плюс», 2008, - 416с.
10. Лисиченко В.К., Когутич І.І. «Негативні обставини та їх значення в розслідуванні злочинів»: Монографія. – К: «ДІА», 2002. – 182с.
11. Бахин В.П., Карпов Н.С. «Некоторые аспекты изучения практики борьбы с преступностью» (данные исследования за 1980 – 2002 г.). – Киев, 2002 – 458с.
12. «Криміналістичний вісник»: Наук.- посіб. Зб./ДННЕКЦ МВС України; КНУВС; Редкол.: Є.М. Моїсєєв (голов. ред.) та ін. – К.: Вид. ДІМ "Ін Юре", 2008. - №1(8). – 200с.
13. «Поліцейське право в Університеті Святого Володимира»: у 2 кн. – К.: Либідь, 2010, - (Пам'ятки правничої думки Київського університету). КН 2/уклад. І.С. Гриценко, В.А. Короткий; за ред. І.С. Гриценка.- 464с.
14. «Поліцейське право в Університеті Святого Володимира»: у 2 кн., – К.: Либідь, 2010, - (Пам'ятки правничої думки Київського університету). КН 1/уклад. І.С. Гриценко, В.А. Короткий; за ред. І.С. Гриценка.- 440с.
15. «Криміналістична термінологія»: Навч. Посібник. – К.: Видавничо - поліграфічний центр «Київський університет» , 2003
16. «Держава і право»: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 40. – К.: Ін.-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2008. – 720с.
17. Кримінальний кодекс України . Кримінально-процесуальний кодекс України. Кримінально-виконавчий кодекс України. – К: Істина. – 2004. – 440с.
18. «Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів»: Наук. – практ. посібник/ За ред. Н.І. Клименко. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 216с.

- 19.Котюк І., Котюк О., Курс правознавства. Частина 3: Основи приватного права України: Навч. Посібник. – К.: Видавець Іван Котюк, - 2005.- 269 с.
- 20.Гончаренко В.Г. Вибране/ В.Г. Гончаренко. – К.: Прецедент, 2011. – 791с.
- 21.Криміналістика (криміналістична техніка): Курс лекцій / П.Д. Біленчук, А.П. Гель, М.В.Салтевський, Г.С.Семаков, - К.: МАУП, 2001. – 216 с.
- 22.Паламарчук Л.П. «Розслідування злочинів у сфері використання комп'ютерних технологій»: Монографія. -К.; 2007. -144с.
- 23.Кофанов А.В. «Криміналістичне дослідження гладкоствольної вогнепальної зброї». Монографія. К.:Видавництво «КИЙ», 2005. 192с.
- 24.Конверський А.Е. «Логика традиционная и современная. Учебное пособие» - М.: Идея-Пресс, 2010. – 380с.
- 25.Котюк І.І., Костенко О.М. «Кримінально, кримінально-процесуальне та кримінально-виконавче право України», «Гендерна експертиза», - К., Логос, 2004. – 127с.
- 26.«Криміналістичний вісник»: [наук. практ. зб./ голов. ред. Коваленко В. та ін.] / ДНДЕКУ МВС України; КНУВС. – К.: ТОВ «Еліт Прінт» 2010. - №1 (13). – 238с.
- 27.«Криминалистика и судебная экспертиза: наука, обучение, практика» / Під спільною ред. С.П. Кушниренко. – СПб: «Издательский Дом СПб Гу», 2012. 676с.
- 28.«Вчені-Юристи. Верховна Рада України. Інститут Законодавства» 609 с.
- 29.Когутич І.І. «Використання знань та засобів криміналістичної тактики та методики під час розгляду кримінальних справ у суді». Монографія-Львів, Тріада плюс, 2009. 448с.
- 30.Когутич І.І. «Криміналістичні знання, її сутність і потреба розширення меж використання. – Монографія. – Львів: «Тріада плюс», 2008, - 416с.
- 31.Лисиченко В.К., Когутич І.І. «Негативні обставини та їх значення в розслідуванні злочинів»: Монографія. – К: «ДІЯ», 2002. – 182с.

- 32.Бахин В.П., Карпов Н.С. «Некоторые аспекты изучения практики борьбы с преступностью» (данные исследования за 1980 – 2002 г.). – Киев, 2002 – 458с.
- 33.«Криміналістичний вісник»: Наук.- посіб. Зб./ДННЕКЦ МВС України; КНУВС; Редкол.: Є.М. Моїсєєв (голов. ред.) та ін. – К.: Вид. ДІМ "Ін Юре", 2008. - №1(8). – 200с.
- 34.«Поліцейське право в Університеті Святого Володимира»: у 2 кн. – К.: Либідь, 2010, - (Пам'ятки правничої думки Київського університету). КН 2/уклад. І.С. Гриценко, В.А. Короткий; за ред. І.С. Гриценка.- 464с.
- 35.«Поліцейське право в Університеті Святого Володимира»: у 2 кн., – К.: Либідь, 2010, - (Пам'ятки правничої думки Київського університету). КН 1/уклад. І.С. Гриценко, В.А. Короткий; за ред. І.С. Гриценка.- 440с.
- 36.«Криміналістична термінологія»: Навч. Посібник. – К.: Видавничо - поліграфічний центр «Київський університет» , 2003
- 37.«Держава і право»: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 40. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2008. – 720с.
- 38.Кримінальний кодекс України . Кримінально-процесуальний кодекс України. Кримінально-виконавчий кодекс України. – К: Істина. – 2004. – 440с.
- 39.Скригонюк М.І. «Криміналістика»: Навч. Посібник. – К.: Видавничо – поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 516с.
- 40.«Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів»: Наук. – практ. посібник/ За ред. Н.І. Клименко. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 216с.
- 41.Котюк І., Котюк О., Курс правознавства. Частина 3: Основи приватного права України: Навч. Посібник. – К.: Видавець Іван Котюк, - 2005.- 269 с.
- 42.Гончаренко В.Г. Вибране/ В.Г. Гончаренко. – К.: Прецедент, 2011. – 791с.
- 43.Криміналістика (криміналістична техніка): Курс лекцій / П.Д. Біленчук, А.П. Гель, М.В.Салтевський, Г.С.Семаков, - К.: МАУП, 2001. – 216 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України:
<http://www.president.gov.ua/>
2. Сайт Верховної ради України: <https://rada.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (Урядовий портал): <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Сайт Міністерства юстиції України: <https://minjust.gov.ua/>
5. Сайт Конституційного Суду України: <http://www.ccu.gov.ua/>
6. Сайт Верховного Суду: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
Сайт Верховного Суду України із систематизованими судовими рішеннями: <http://www.viaduk.net>
7. Сайт Суду ЄС: <https://curia.europa.eu/jcms/jcms/index.html>
8. Сайт Європейського суду з прав людини:
<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>
9. Сайт Верховної ради зі систематизованим законодавством:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws>
10. Єдиний державний реєстр судових рішень:
<http://www.reyestr.court.gov.ua/>

Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Криміналістика» для організації аудиторної та позааудиторної роботи здобувачів вищої освіти

Сокиринська Оксана Анатоліївна

Комп'ютерний набір: Сокиринська О.А.

Здано до складання Підписано до друку
Формат 60×84 Ум. друк. арк. Тираж . Зам. Ціна
Сектор оперативної поліграфії РВКВ БНАУ 09117,
м. Біла Церква, Соборна площа, 8/1; тел. 3-11-01